

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 4. Qualiter voluntas possit ordinare media ad finem; siue ex
intentione finis eligere media.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

cognitio quasi passiva, ipsamque denominat cognitum: eademque entitas actionis, per quam producit cognitio, respectu ad eandem potentiam est vitalis, ipsamque denominat viventem; respectu tamen ad Deum, cuius etiam est actio, nec est vitalis, nec ipsum viventem denominat. Pariterque in alijs innumeris.

42 Ex his abunde colligitur, quomodo eadem entitas actus voluntatis intentio simplex possit esse respectu finis, & simul electio efficax respectu medij, adhuc, cum medium efficax est seu semiextrinsecè, seu etiam intrinsecè. Primò; quia necessitas causandi medium aut etiam finem conveniens tali entitati ei potest convenire dumtaxat quatenus est electio medij, & non quatenus est intentio finis; uti respectu ad medium dumtaxat conuenit ei esse electionem, qualis non est respectu ad finem. Vnde prout est intentio finis potest non esse intrinsecè efficax; licet sit semiextrinsecè, iuxta suppositionem primam. Secundò; quia intrinsecè connexio eius cum fine, est ei necessariò competeret, ut est intentio, quod tamen est falsum, non cogeret, ut esset efficax intrinsecè; iuxta suppositionem secundam. Tertio; quia non est, cur idem actus possit esse efficax respectu boni relati ad subiectum, & simplex respectu ipsius subiecti iuxta suppositionem tertiam: & non possit esse efficax respectu boni relati ad finem, & simplex respectu ipsius finis. Quartò denique; quia, cum diuersa predicata possint eidem actui respectu ad diuersos eius terminos vniuersaliter convenire iuxta suppositionem quartam: consequens est, ut diuersa predicata simplicis, & efficacis possint eidem actui convenire respectu ad finem, & medium, qui sint diuersi termini eius. Concluditur ergo, non solum esse possibilem actum voluntatis, qui idem sit intentio efficax finis, & electio efficax medij; sed etiam actum, qui idem sit intentio simplex finis, & electio efficax medij.

43 Porro, quæ in hac quaestione dicta sunt de intentione per modum desiderij finis boni, suam proportionem seruata, sunt applicanda intentioni per modum fugæ finis mali. Et, quæ sunt dicta de electione per modum desiderij medij utilis ad finem bonum, pariter applicanda sunt tum electioni per modum fugæ medij impeditiui finis boni; tum electioni per modum fugæ medij utilis ad finem malum; tum denique electioni per modum desiderij medij impeditiui finis mali.

QVAESTIO IV.

Qualiter voluntas possit ordinare media ad finem; siue ex intentione finis eligere media.

44 Sppositis diuisionibus finis, & medij, intentionisque, & electionis datis quaest. 1. & 2. Suppono deinde, me in hac quaestione, sicut in tota presente disputatione, dumtaxat agere de intentione finis prout existente in eadem temporis mensura, in qua per ipsam vel iam est proximè causabilis, vel est causanda medij electio; simili-
literque de electione medij prout existente in eâ

temporis mensura, in qua per ipsam vel iam est proximè causabilis, vel est causanda medij executio; siue vel intentio, vel electio in alijs temporis mensuris aut antecedentibus extiterit, aut subsequenter sit extitura; siue secus. Talis quippe est conceptus intentionis, & electionis, de quo potissimum in hac disputatione tractamus, utpote qui solus est communis intentioni, electionique diuinae, & creatæ. Nam in hoc, quod est, aut antecedere, aut subsequi dictam mensuram, valde illa discrepant inter se: siquidem intentio, electioque Dei à parte ante, & à parte post necessariò est aeterna; quod ab intentione, electioneque creaturae longè est alienum.

45 Suppono secundo, me in hac quaestione imprimis agere de intentione finis boni, deque electione medij utilis ad positionem eius, ac de spectantibus ad ipsas. Nam ex dicendis circa hæc breuiter inferam sub eius finem, quid de intentione finis mali, deque alijs electionibus num. 21. commemoratis dicendum sit.

46 Suppono tertio, me in hac quaestione tantum agere de intentione finis, qui ad sui positionem aliquo indiget medio distincto ab intentione ipsa, & consequenter aliqua etiam talis medij electione. Non verò item de intentione finis, quæ per se immediatè exequutiua, siue causatiua est ipsius finis, quale est imperium, quo voluntas vel sibi ipsi, vel potentia sibi subdita imperat aliquam actionem immediatè tali imperio subiectam, siue causabilem per ipsum. Tum quia huiuscemodi intentio nullam fert secum ordinationem mediorum in finem, de qua modò agimus. Tum quia de illa quid ad rem sit dicendum, satis superque potest vnicuique innotescere ex dicendis latè de imperio voluntatis supra disp. 30. quaest. 12.

47 Suppono quarto, tametsi possibile sit, ut intentio finis & electio medij sint idem actus, uti quaest. 3. statimus, me tamen in hac quaestione dumtaxat processurum in casu, in quo actus distincti sint, & secundus oriundus à primo. Tum quia philosophia ad rem versanda expeditior est in hoc casu, quam in priore. Tum quia non pauca ex dicendis in hoc locum habent, quem tamen non habent in illo. Quibus suppositis, quaestionem præsentem sequentibus propositionibus resoluo.

Propositio 1.

Voluntas per simplicem, absolutam, & determinatam intentionem finis ad eligenda quæuis media ad ipsum finem utilia moueri potest. Non tamen manet determinata, siue necessitata per illam ad eligendum vllum.

Prima pars huius propositionis satis est communis inter Theologos; imò multorum theologia sine illa stare non potest, ut ex dicendis in hoc Tract. patebit. Eam tamen ex parte negat Vazq. 1. par. quaest. 89. cap. 13. quatenus ait, eum, qui intendit finem per media à se exhibita consequendum, non posse efficaciter eligere media, nisi efficaciter intendat finem; eum verò, qui intendit finem alteri propositum, & eius libertati commissum, ut per media ab ipso exhibita obtineatur, bene posse ex intentione simplici finis moueri ad eligenda, alterique conferenda media, etiam

etiam

etiam efficacia, quibus de facto talis finis obtinendus est. Vnde infer, ex intentione simplici gloriæ, atque etiam meritum bene posse moueri Deum ad conferenda Prædestinatis media efficacia gratiæ, quibus ipsi adipiscantur finem sibi propositum. Sed non bene. Quia, si intentio simplex finis valet mouere intendentem ad ponenda aliqua media, quæ dependent ab ipso solo, quando finis consequutio dependet insuper à voluntate alterius; vti euenit in exemplo posito: cur non valebit ad ponenda omnia media, quando finis consequutio dependet à solâ voluntate intendentis?

49 Probo ergo dictam propositionis partem vniuersaliter exceptam primò à posteriori. Quia in omnium sententiâ Deus ex intentione operis boni confert auxilium sufficiens ad tale opus. Sed talis intentio nequit vilo modo esse efficax aut absoluta, aut conditionatè, vt infra disput. 37. quæst. 5. non obscure ostendemus. Ergo Deus ex simplici intentione finis eligit medium; talisque subinde eligendi modus possibilis est. Respondent aliqui, ex intentione simplici finis bene posse eligi medium sufficiens; non verò itidem medium efficax. Sed contra. Quia, si semel electio mediij utilis ad finem ex intentione simplici finis potest procedere: potiore iure electio mediij efficacis, quàm sufficientis, procedere poterit: quandoquidem efficax præstantiori modo, quàm sufficientis, est vtile ad finem. Nec est, cur intentio simplex finis ad electionem mediij sufficientis, & non ad electionem mediij efficacis mouere possit, vt ex dicendis apparebit.

50 Secundò eadem pars probatur à priori. Quia intentio simplex per modum desiderij tendens in finem suapte naturâ inclinatur, & allicit voluntatem ad eligendum medium, quod ad talis finis consequutionem necessarium videretur. Cùm enim desiderare finem sit velle, vt finis existat, non potest non hic actus inducere desiderantem ad dandam existentiam fini per electionem mediij: tametsi quando simplex est, ad id non cogat, sed tantum veluti suadeat. Positâ autem istâ suasiõne, ex nullo capite repugnat, moueri voluntatem per illam ad eligenda quælibet media, quibus finis desideratus obtineri potest: cùm talia media naturâ suâ relatè ad talem finem sint amabilia. Dices, repugnantiam in eo esse, quòd electio efficax mediij procedat ex intentione simplici finis. Nam, cùm electio sit amor mediij propter finem intentum, non aliter videtur voluntas posse per illam in medium ferri, quam fertur in finem per intentionem. Ergo, quando hæc est inefficax, nequit electio efficax esse. Sed contra. Quia, vt electio sit amor mediij propter finem intentum, satis est, quòd sit amor mediij vt vtilis ad finem ametur efficaciter, satis est, quòd ametur finis simplici amore: sicuti vt bonum delectabile subiecto ametur efficaciter, satis est, quòd subiectum tangatur simplici complacentiâ, vt ex communi dicebamus quæst. 3. num. 40.

51 Tertio probari potest eadem propositionis pars à simili. Quia, licet intentio conditionata finis, quantumuis sit efficax in eo genere, non cogit ad absolutè eligendum aliqua media: tamen per illam moueri potest liberè intendens ad eligendum ea, quæ ad ipsius finis consequutionem vtilia sunt: quia talis intentio ad talem electionem inclinatur, allicit, & suadet, prout vi-

debimus proposit. 3. Ergo, licet intentio simplex, & absoluta finis ad electionem absolutam mediij non cogat; poterit tamen intendentem ad illam in actu secundo mouere: quandoquidem negari non potest, eam ad illam in actu primo inclinare, & allicere. Id quod vel experientia ipsa demonstrat. Quis enim neget, desiderium simplex conseruandi merces valde inclinare proiecientem illas in mare causâ eua dendi vite periculum, vt illas non proieciat, atque adeò, vt efficaciter eligat non proiectionem? siquidem cum magnâ repugnantia eas proiecit, coactus vrgentiore amore seruandi vitam.

Verum contra statutam doctrinam obijciunt Recentiores. Electio mediij vt efficacis est electio mediij vt causantis finem. Ergo, qui vult efficaciter medium efficax vt tale, non potest non velle efficaciter causationem finis, & consequenter finem ipsum. Ergo electio efficax mediij efficacis sine intentione efficaci finis consistere nequit. Respondeo, cùm medium efficax aliud sit tale in actu secundo, aliud in actu primo iuxta dicta quæst. 1. num. 8. si sermo sit de electione mediij efficacis in actu primo, nil præstat argumentum, vtpote tantum agens de electione mediij efficacis in actu secundo. Sed neque contra hanc præstat quidpiam, vtpote quæ neque per se debet tangere finem, neque, etsi tangat, efficaciter debet tangere iuxta dicta quæst. 3. proposit. 3. Adde, citò non posset medium efficax efficaciter eligi, quin eodem actu efficaciter amaretur finis: non ob id esse negandum, ex simplici, & præiudicatione ipsius finis procedere posse talem electionem, vti contendimus in præfati.

Secundò alij Recentiores opponunt. Si ex intentione inefficaci finis procederet electio mediij, talis intentio & esset inefficax; quia id supponitur; & esset efficax: quia causaret finem mediâ electione. Qui sunt termini repugnantes. Leuis obiectio. Respondeo, talem intentionem fore inefficacem intrinsecè, (quod solum intendimus): & efficacem semiextrinsecè, quæ duo bene inter se coherent iuxta dicta quæst. 3. num. 42.

Tertio obijcit Gonzalez 1. par. disput. 73. sect. 2. à num. 14. Electio mediij efficacis præ alijs, quæ talia non sunt, debet procedere in Deo ex intentione finis: aliàs talis electio casu, & præter intentionem accideret. Sed non potest procedere ex intentione inefficaci: quia hæc non plus ad media efficacia inclinatur, quàm ad inefficacia. Ergo solum potest procedere ex efficaci: ne discrimen illud, quo medium efficax differt à sufficiente sit casualis, & fortuitus, & præter intentionem Dei. Mala argumentatio. Iuxta quam electio itidem mediij sufficientis præ efficacibus procedens ex intentione simplici casualis esset, & præter intentionem Dei. Tum etiam electio cuiusvis mediij, præ cæteris eiusdem generis, proueniens ab intentione efficaci. Quæ neque intentio simplex inclinatur plus ad media insufficientia, quàm ad efficacia: neque intentio efficax ad hoc potius medium, quàm ad aliud eiusdem generis, quando sunt plura. Respondeo ergo, electionem mediij efficacis præ alijs, quæ vi eiusdem intentionis eligi possent, partim à ipsâ intentione procedere, & partim à libertate intendentis; quatenus intentio tantum inclinatur ad eligendum vnum medium ex pluribus vtilibus ad finem: libertas autem intendentis determinat.

minat, ut sit hoc potius, quam aliud. Vnde electio medij efficacis præ alijs, casualis non est; nec dici debet præter Dei intentionem; tamen, ut præfert hoc medium alijs formaliter, non tam ab intentione finis, quam à Dei libertate proueniat. Quia actus proueniens à libertate, & consilio Dei non est dicendus præter eius intentionem procedere; est non procedat ab intentione finis, ut patet in ipsa intentione, quæ ab aliâ non procedit.

55 Quartò obijcitur ex Fasolo. 1. par. quæst. 23. artic. 1. dub. 3. num. 60. Nequit esse certa conclusio, quando antecedens est tantum probabile. Ergo neque electio potest esse efficax, quando intentio inefficax est. Concesso antecedente; nego consequentiam. Quia electio medij non indiget intentione finis, nisi, quia bonitas medij est relata ad finem. Vnde voluntas efficaciter potest amare medium, simpliciter tantum amato sine: sicut & intellectus iudicare potest obiectum relatum, apprehenso tantum simpliciter termino relationis: quia iudicium obiecti relati non indiget cognitione termini, nisi, quia veritas talis obiecti relata est ad ipsum. At conclusio obiecti, alijs ex terminis non iudicabilis, non ideo indiget iudicio antecedentis, quia obiectum conclusionis ad antecedens relatum est; sed quia intellectus non potest determinari ad iudicandum obiectum ex terminis non iudicabile, nisi per iudicium alterius obiecti connexi cum illo, quod antecedens appellatur: atque adeo, sicut per simplicem apprehensionem antecedentis nequit induci intellectus ad iudicandum consequens, ita neque per iudicium probabile antecedentis potest induci ad iudicandum consequens cum certitudine. Adde, ex diuersis naturis potentiarum, actuumque earum, & obiectorum promanare, ut, licet intellectus per simplicem apprehensionem antecedentis non solum determinari, sed ne inclinari quidem possit ad iudicandum consequens; voluntas tamen per simplicem intentionem finis ad electionem efficacem medij inclinari possit, & allici.

56 Quartò obijcitur ex eodem Fasolo: ibi num. 64. Ex eadem causa, nullâ variatione factâ, nequeunt varij effectus procedere. Sed ex intentione simplici finis procedit electio medij sufficientis, ut patet in Reprobis, quibus Deus ex simplici intentione eos saluandi confert auxilia sufficientia. Ergo ex intentione simplici finis non potest procedere electio medij efficacis. Respondeo, ex eadem causâ necessariâ inuariatâ non posse varios effectus procedere: bene tamen ex eadem causâ liberâ. Voluntas autem simul cum intentione simplici finis libera manet ad eligenda hæc media, aut illa, aut nulla, prout sibi placuerit.

57 Sextò obijci potest ad probandum, voluntatem ex intentione simplici finis non posse eligere medium, quod videt esse inefficax. Quia medium inefficax, ut tale annexam sibi habet negationem finis. Ergo est incompatible cum fine. Ergo non retinet potentiam ad causandum finem. Ergo non est vtile; atque adeo nec amabile propter finem. Respondeo, argumentum probare, medium ut inefficax formaliter, seu duplicatiuè non esse amabile propter finem. Cum hoc tamen stare, quòd materialiter, seu specificatiuè sumptum amabile propter finem sit: quia ut sic potentiam habet, atque adeo

utilitatem ad causandum finem. Quam potentiam præcisam à negatione finis, atque adeo ab inefficiâ, quæ ex illâ desumitur, bene potest voluntas ordinare ad finem: tamen intellectus prouideat eam cum tali negatione inefficiâ quæ coniungendam. Quomodo autem inaniter, & frustra non operetur eligens propter finem medium, quod prouidet, nihil in finem influxurum, inferius disput. 40. à quæst. 2. explicandum est. Vbi nonnullæ aliæ difficultates huc spectantes diluuntur. Quòd si voluntas ex intentione simplici finis potest eligere medium prauitè inefficax ad talem finem: multò melius poterit eligere medium cognitum cum præcisione ab efficiâ, & inefficiâ. De quo plura etiam venient dicenda loco citato.

58 Iam verò secunda pars propositionis ex dictis obiter circa primam, & ex se ipsâ est satis nota. Siquidem intentio simplex dicitur is voluntatis tam lenis, tenuisque conatus in finem, qui ad eum exequendum, vel procurandum non determinat, seu necessitat illam; tamen inclinatur. Cum tamen intentio efficacis tam fortis, vehementisque voluntatis conatus sit, ut illam non solum inclinatur, sed prorsus determinatur, ac necessitat ad finem intentum exequendum, vel procurandum (quando ille non prouidetur aliunde ponendus) propter connexionem intrinsecam, quam habet cum illo iuxta definitiones imperij, desiderijque tum simplicis, tum efficacis in vniuersum traditas supra disput. 30. quæst. 12. num. 606. & disput. 34. quæst. 2. num. 18.

59 Porò propositio data vniuersaliter est vera, siue intentio simplex, de qua agit, sit finis secundum se præcisè considerati, siue sit finis prout consequibilis, aut prout consequendi per aliquod medium. Quia quauis talium intentionum ex vna parte sine fine intento manere potest, utpote non connexa cum illo; ex aliâ verò voluntatem inclinatur ad eligenda quauis media vtilia ad consequendum finem, prout per ipsam intentum est. Hoc inter ipsas est discrimen, quòd intentio finis secundum se non facit, ut aliquod ex medijs alijs ad illum vtilibus sit ad consequutionem eius necessarium; at verò intentio finis prout consequibilis, aut prout consequendi per aliquod medium determinatum facit, ut ad consequutionem sui obiecti sit necessaria talis medij aut possibilitas, aut existentia: eo quòd substantia finis intenti nec potest existere prout consequibilis per tale medium, atque adeo prout connotans eius possibilitatem sine ipsâ possibilitate; nec potest existere prout consequenda per tale medium, atque adeo prout connotans eius existentiam sine ipsâ existentia.

Propositio 2.
Voluntas per efficacem, absolutam, & determinatam intentionem finis ad eligenda quauis media ad ipsum finem vtilia moueri potest. Ad eligenda autem media, quæ præcognoscit necessaria, ut finis cum effectu obineatur, determinata, siue necessitata manet voluntas per talem intentionem; nisi simul præcognoscat talia media aliunde extitura.

60 Prima propositionis pars probatur. Quoniam intentio efficax finis non minorem, imò maiorem vim habet ad inclinandam voluntatem, vt eligat, quidquid est vtile ad existentiam finis, quam intentio simplex: siquidem intentione efficaci vehementius desideratur existentia finis, quam simplici. Sed intentio simplex finis mouere potest voluntatem ad quoduis medium eligendum, vt proposit. 1. probatum est. Ergo tantumdem potiore iure est dicendum de intentione efficaci. Itaque voluntas per eam moueri potest ad eligendum quoduis medium siue efficax, siue inefficax, siue præcisum ab efficacia, & inefficacia.

61 Dices. Intentio efficax, vt pore connexa cum fine, necessariò exposcit medium efficax ad obtinendum illum, prorsusque inutile videtur ad eius efficaciam explendam medium inefficax. Igitur ad hoc eligendum nequit voluntatem mouere. Respondeo, quòd intentio efficax ob suam connexionem cum fine necessariò exposcat mediū efficax ad obtinendum illum, non tollere, quominus ea sufficientur, imò superabundanter inclinet ad eligendum quodlibet medium, etiam inefficax, vtile ad ipsum finem. Nam eo ipso, quòd talis intentio est quoddam desiderium finis non potest non (præcisando ab efficacia eius) reddere bonum, amabileque voluntati, quidquid est vtile ad talem finem; nec potest non eam inclinare subinde ad illud quoque desiderandum, atque adeò eligendum. Vnde, quantum medium inefficax ad talis intentionis efficaciam de facto explendam satis non fit; nequit tamen absolutè dici ad id inutile: quia est vtile ad obtinendum finem; & aliud non est expleri efficaciam intentionis finis, quam finem obtineri.

62 Iam secunda pars propositionis probatur. Quia cum intentio efficax, de qua in ea est sermo, secundum illius definitionem commemoratam nuper intrinsecè sit connexa cum fine, & consequenter cum omni requisito ad existentiam finis, nequit non ad hoc ponendum necessitare voluntatem (iuxta generalem doctrinam datam disput. 30. quest. 5. proposit. 11.), nisi id aliunde positum videatur. Tali enim in casu veluti obtunditur vis efficacis intentionis. Quæ amplius non exposcit suapte essentia pro existentia finis intenti, quam, vt existant ea, per quæ cum effectu finis est exiturus. Vnde, ijs aliunde iam existentibus, nihil exposcit. Porro intentionem finis efficacem, de qua agimus, vniuersè loquendo, necessitare intendentem ad electionem mediatorum, quæ necessaria indicantur, vt finis ipse cum effectu obtineatur, communis est sententia Doctorum. Quam cum S. Thomà tradunt Valent. 1. 2. disput. 2. quest. 8. punct. 3. Vazq. disput. 43. cap. 4. Soar. disput. 8. sect. 4. Salas tract. 3. disp. 1. sect. 5. & apud eos alij. Recognoscantur dicta in simili de imperio efficaci dicta disput. 30. quest. 12. proposit. 1.

63 Ex his inferitur primò, per intentionem absolutam, determinatam, & efficacem finis necessariò determinari voluntatem ad electionem alicuius mediij efficacis respectu talis finis, si id aliunde futurum non præuidet independentè a tali intentione: quia sine aliquo medio efficaci finis obtineri non potest. Vnde electio mediij inefficacis, aut præcisantis ab efficacia, & inefficacia satis non est. Quia cum primò sola frustraretur intentio efficax finis; cum secundò autem exponeretur frustrationi. Quòd prorsus redignat saltem in Deo. Poterit tamen voluntas

pro arbitrio suo moueri per dictam intentionem ad eligendum simul cum medio efficaci requisito ad existentiam finis quoduis aliud non requisitum, siue illud sit efficax, siue inefficax, siue præcisans ab efficacia, & inefficacia. Quia ad quoduis vtile inclinatur talis intentio; etsi ad requisitum tantum, aliàs non futurum, necessiter.

Secundò inferitur, posse voluntatem amare efficaciter finem, quin inde cogatur ad amandum aliquod medium; eo quòd omnia requisita ad existentiam finis aliunde exitura præcognoscantur vel absolutè, vel sub conditione, quòd existat amor efficax finis, vel aliter iuxta doctrinam vniuersalem traditam disput. 34. quest. 11. & 12. de scientia, qua voluntas diuina, atque adeò etiam creata, duci potest ad amandum, vel ponendum quiddam connexum intrinsecè, aut extrinsecè cum alio quopiam. Doctrina quippe tradita ibi apprimè facit ad hoc propositum; ad illudque sæpe applicanda venit, prout in decursu huius, sequentisque tractatus patebit.

Tertiò inferitur, quando voluntati intendenti finem intentione, de qua tractamus, pura occurrit media efficacia, per quorum quodlibet seorsim à reliquis potest obtineri finem intentum, ita eam necessitari per talem intentionem ad eligendum eorum aliquod vagè, siue sub disiunctione, vt libera maneat ad eligendum aut hoc, aut aliud, aut aliud determinatè. Nam talis intentio in tali casu prædeterminatio quadam est disiunctiua voluntatis ad talem electionem. Atque adeò (ne actum agamus) ei est applicanda doctrina generalis de prædeterminatione disiunctiua supra disput. 30. quest. 11. late tradita, quantum ad omnes, & singulos casus ad rem possibilem; in quibus scilicet media, inter quæ faciendū est electio, aut sunt inter se mutuo opposita; aut sunt inter se connexa vel mutuo, vel non mutuo; aut sunt inter se neque opposita, neque connexa. De quibus ibi sigillatim.

Quartò inferitur, vt valeat voluntas efficaciter intendere finem, necessarium esse, quòd iudicet, possibile sibi esse illum obtinere. Quia, tali non præeunte iudicio, ne physicè quidem, (vt aliàs dixi), nedum prudenter, potest voluntas totum suum constum ad finem consequendum impendere. Vnde consequenter iudicare etiam debet, sibi esse possibile ponere, quæcumque ad consequendum finem sunt requisita, alimèque ponenda non præcognoscuntur. Cum quorum omnium possibilitate subinde, saltem prout iudicata, siue præcognita intrinsecè talis intentio connexa est. Quæ omnia plius, quam cetera sunt, loquendo de voluntate diuina.

Porro propositio nostra vniuersaliter est vera, siue intentio efficax, de qua agit, sit finis secundum se præcisè considerati, siue sit finis prout consequibilis, aut prout consequendi per aliquod medium. Nisi quòd, quando est finis prout consequibilis per aliquod medium, talis mediij possibilitatem supponit essentialiter; quando verò est finis prout consequendi per aliquod medium, necessariò debet, vel talis mediij existentiam prout finem ipsum actu causantem supponere ponendam aliunde, vel simul in ipsam, sic, & in finem tendere; ita, vt sit simul talis finis, talisque mediij intentio, & electio; vel ut ipse vt sic electionem a se distinctam voluntatem necessitare. Nam hi tres casus sunt posibles, prout ex dictis quest. 3. proposit. 2. liquet dum est.

Propositio 3.

68 **Voluntas per intentionem conditionatam finis ut talem, quantumvis eam efficacem sit, ad nullam mediorum electionem necessitatur. Moveri tamen poterit pro arbitrio suo ad eligendum tum conditionatam, tum etiam absolutam electionem media, quae tum sub eadem conditione, qua finis intenditur, tum absolute ad ipsius finis consequentiam utilia sunt.**

Supponit haec propositio, possibilem esse in voluntate etiam divinam intentionem finis, & electionem medij conditionatam ex parte obiecti iuxta doctrinam stabilitam disp. 34. quest. 8. Deindeque supponendum est iuxta dicta ibidem, volitionem conditionatam, non in quacunque, sed in eam sui obiecti tendere bonitatem, quam ipsum tanquam a quadam circumstantia participat a conditione, sub qua tangitur per talem volitionem. Tangitur enim per illam prout subest tali conditioni, seu prout connotans illam, ut loco citato explicatum, & alias saepe dictum est. Unde sequitur, medium utile ad finem intentum per intentionem conditionatam ad eam bonitatem debere esse utile, quam talis intentio tangit in tali fine; nec sufficere, quod sit utile ad aliam.

69 **Quibus suppositis, prima pars propositionis inde probatur. Quia intentio conditionata finis, quantumvis ea in suo genere efficacem sit, suspensam habet efficaciam, quousque purificetur conditio, sub qua tendit in finem: conatur enim dare existentiam fini, non absolute, sed eam conditione supposita. Unde ante purificationem conditionis, seu independentem ab illa ad electionem mediorum determinare, seu necessitare non valet. Valebit tamen, conditione purificata, seu absolute posita. Quoniam intentio conditionata efficacem quoad vim movendam transit in absolutam, purificata conditione: atque ita prout coniuncta cum conditione purificata perinde necessitat voluntatem ad electionem, ac si esset absoluta.** De qua plura dicemus infra agentes de Deo disput. 39. quest. 3.

70 **Iam secunda pars propositionis probatur facile. Quia, ut ex precedentibus constat, omnis intentio finis ad electionem cuiusvis medij utilis ad ipsum finem inclinatur: ita quidem, ut ad eandem bonitatem finis obtinendam, quam pretendit intentio, referatur utilitas medij, quod assumit electio; nam cui bonitas illa est amabilis, & haec utilitas consequenter amabilis est. Cum ergo bonitas, quam pretendit intentio conditionata finis siue efficacem, siue simplex, conditionata sit; (ea scilicet, quae accrescit, concipiturque in obiecto conditionato ex hypothesi conditionis iuxta dicta num. 68.); ad eam utilitatem medij ponendam per electionem inclinabitur conditionata intentio, quae ad obtinendam bonitatem conditionatam ab illa pretendam refertur. Cumque rursus ad obtinendam bonitatem conditionatam duplex communiter in medijs reperitur utilitas: altera proxima similiter conditionata sub eadem conditione: altera absoluta remotior. Concluditur, intentionem conditionatam de bonitate conditionata finis ad duplicem**

electionem movere posse; alteram conditionatam de utilitate medij conditionata; alteram absolutam de utilitate medij absoluta. Quod erat probandum.

71 **Exemplis cuncta haec clara fient. Intendit homo conditionate sanitatem sub conditione, quod eam amittat per morbum A; ad quem morbum expellendum utile est medicamentum B; tum utilitate remota a sua virtute indistincta, tum utilitate proxima, quam dum morbo iam applicatur ab applicatione ipsa sortitur. Ex quibus duabus utilitatibus prima absoluta est in tali medicamento; quia indistincta ab ipso: secunda vero, dum morbus non adest, tantum conditionata sub conditione, quod morbus adfit, & medicamentum ei applicetur. Ex quibus subinde secunda electione conditionata, primam autem electione absolutam eligere potest homo, sanitatem intendens modo praedicto. Qui duplex modus eligendi medium ex intentione conditionata finis saepe apud nos in praxi est. Dum enim intendimus conditionate aliquem finem, saepe conditionate pariter eligimus medium, quod, cernimus, fore sub eadem conditione utile proxime ad talem finem: quae electio, sicut & intentio, suspensa manet, nec aliquid absolute ponit in esse: sed saepe item ob utilitatem remotam, & absolutam, quam in tali medio respectu talis finis conspicimus, absolute eligimus illud, nobisque paramus, & retinemus ad utendum ipso pro casu, quod purificetur conditio, sub qua intendimus ipsum finem. Deus similiter ex intentione, quam habet, efficacem, & conditionatam, ut omnes salventur, prout videbimus disput. 40. quest. 1. absolute eligit, & ea ipsa causat multa media remotae utilia ad salutem, etiam Reprobatorum, & quae proxime utilia fierent, si illi in gratia decederent; cuiusmodi sunt ipsorum merita. Credibileque est, habere etiam Deum electionem conditionatam mediorum ad talem finem conditionate utilium sub eadem conditione decessus in gratia, ut solutionem post mortem debitae poenae luendam in Purgatorio, collationem luminis gloriae, & si quae sunt alia ad gloriam proximae utilia.**

72 **Per quae iam tota propositio manet probata. Quae univ ersaliter est vera, siue intentio, de qua in ea est sermo, sit finis secundum se, siue finis prout consequibilis, aut prout consequendi per modum aliquod, iuxta dicta circa praecedentes propositiones num. 59. & 67. Quae pariter etiam praesenti, sua servata proportione, applicanda sunt.**

Propositio 4.

73 **Voluntas ex intentione disjunctiva, & efficaci unius, vel alterius duorum finium ad eam mediorum electionem moveri poterit, quae utilis fuerit ad existentiam alterutrius. Ad eam vero necessitabitur, quae necessaria fuerit, ut cum effectu existat alteruter.**

Hac etiam propositio supponit, possibilem esse in voluntate etiam divina intentionem finis, & electionem medij ex parte obiecti disjunctivam, iuxta doctrinam statutam supra disp. 34. quest. 9. ubi satis est explicatum ex doctrinis alibi datis, qualiter volitiones divinae aequivalenter

ter tantum disiunctura esse possint; cum tamen nostrae insuper possint esse disiuncturae formaliter. Recognoscantur ibi dicta.

74 Quibus suppositis, probo breuiter utramque partem propositionis. Quoniam intentio efficax finis ad eam electionem mediorum inducit intendentem, quae utilis est, ut existat id, quod intenditur, ea ratione, qua intentum est: ad eam autem necessitat, quae ad id ipsum est necessaria, ut satis liquet ex dictis in propositionibus praecedentibus. Ergo intentio efficax huius, vel alterius finis sub disiunctione ad eam electionem mediorum inducet, quae utilis fuerit, ut existat hic, vel alter finis: ad eam autem necessitat, quae ad id ipsum necessaria fuerit. Quot autem modis electio mediorum utilis, aut necessaria esse possit respectu disiuncti duorum finium intentorum, ex dictis in tota hac disputatione, iuncta doctrina de actibus disiunctiuis recognoscenda loco citato, facile erit unicuique determinare. In quo proinde non opus est, ut amplius immoremur.

75 Dices. Intentio efficax disiunctiua duorum finium duabus conditionis aequiualeat, quarum una quaeque efficaciter intendit suum finem sub conditione negationis finis alterius, iuxta dicta loco citato. Sed nulla intentio conditionata finis, quantumvis efficax, ad vllam mediorum electionem necessitat per se, ut proposit. 3. statutum est. Ergo nulla intentio efficax disiunctiua necessitat ad vllam electionem mediorum. Respondeo, nullam intentionem efficacem conditionatam per se, & seorsim a quavis alia quatenus talem necessitare ad vllam mediorum electionem, (quod solum statutum relinquimus proposit. 3.); quia nulla ut sic necessario fert secum purificationem conditionis. At duas simul, quarum una quaeque habet pro conditione negationem obiecti alterius, cuiusmodi sunt illae, quibus aequiualeat disiunctiua, non posse non ad eam mediorum electionem necessitare, quae necessaria fuerit ad absolute consequendum finem alterutrius. Quia non possunt ambe simul carere sine intento, quin ambarum conditio purificetur: cumque purificata conditio, repugnet, eas sine fine intento manere; consequenter repugnat, ambas simul manere sine vlla electione; eo quod, sublatam omni electione, ambe sine fine intento manerent, quem aliter, quam media electione, causare non possunt; ut supponitur.

76 Porro, quae diximus de intentione disiunctiua duorum finium, eodem pacto locum habent in intentione disiunctiua plurium in quouis numero, ut notum est. Cum intentione autem disiunctiua efficaci conuenit disiunctiua simplex quoad primam partem propositionis: secus quoad secundam; ut etiam est notum. Omniaque dicta quae sunt vera, siue fines per intentionem disiunctiuam tangantur, sequendum se praecise, siue ut consequibiles, aut consequendi per aliquod medium, iuxta dicta in simili circa praecedentes propositiones. Quae praesenti quoque, sua seruata proportione, sunt applicanda.

Propositio. 5.

77 Voluntas ex intentione finis ad nullum actum voluntatis potest immediate moueri, qui non sit electio formalis alicuius

ius medij respiciens ipsum ut utile ad talem finem. Ceteri enim actus voluntatis non possunt immediate procedere ab intentione finis, quantumvis utiles ad illum prouideantur.

Hanc propositionem tenent Soar, tom. 1. de Gracia lib. 12. cap. 11. num. 15. Petrus Hurt, 2.2. tom. 2. disp. 135. lect. 6. Oued. controu. 9. de Anima punct. 12. & alij. Contra Ripaldam to. 1. de Ente supern. disput. 66. sect. 3. & alios Recentiores, putantes, intentionem finis immediate posse mouere voluntatem intendentis ad quemlibet alium actum ipsius voluntatis, qui prouidetur utilis ad finem intentum, quodcumque ille obiectum habeat. Quo pacto censent, in Deo intentionem penitentiae praecedentem prauisionem peccati mouere ipsam posse ad uolitionem permitteudi peccatum, ex quocumque alio fine, siue motiui talis uolito concipiatur, hoc ipso, quod ea, quodcumque demum motiuum habeat, utilis reuera est ad penitentiam, talique prouidetur. Et in nobis intentionem sanitatis mouere nos posse ad uolitionem ambulandi propter delectationem, vel causam inuicendi amicum, vel ob aliud motiuum, quando ambulatio ad sanitatem etiam utilis prouidetur, etiam non ametur ut talis, & consequenter uolito eius, quodcumque motiuum habeat, utilis quoque cognoscitur ad ipsam sanitatem. Eodemque modo de ceteris huiusmodi actibus philosophantur. Quos electiones materiales vocare solent.

Probat autem propositio nostra primo ab absurdo, agendo de Deo. Quia, si intentio finis vim habet ad mouendam voluntatem diuinam ad omnem actum prauisum utilem ad talem finem; quoties de facto concipitur talis actus, supposita intentione, non poterit non ab illa procedere: eo quod influxus intentionis in actum non respicientem ipsam intrinsece, qualis est actus, de quo loquimur, posita utrinque existentia, inuitabilis est; utpote qui in ipsa coexistentia consistit reipsa iuxta doctrinam a nobis tractatam, & probatam in simili disput. 30. quae de influxu imperij reflexi voluntatis in actum imperatum, quae omnium huiusmodi causarum moralium influxui communis est. Hinc autem sequitur, nihil posse Deum de facto producere, quod non ordinet ad cetera omnia, quae producit: quia nihil est, quod non sit aliquo modo utile ad cetera omnia, saltem ut circumstantia quaedam extrinseca, siue ut obiectum, ex cuius prauisione Deus pro arbitrio suo moueri potest ad producendum quodlibet. Hoc autem, quis non censet, absurdum esse? Ex quo aliud non minus sequitur. Cum enim omnia, aut saltem pleraque, vel aliqua, quae Deus efficaciter amat, uilia sibi mutuo fini fieret, ut vel omnia, aut pleraque, vel aliqua diuina decreta mutuo se se causarent vicissim secundum existentiam physicam, quia quodlibet moueret ad cetera, utpote uilia ad suum obiectum, qua motione, & coexistentia posita, inuitabilis esset mutuos omnium influxus. Duo autem quapiam, vel plura mutuo se se causare quoad existentiam physicam, atque in eodem genere causa, uti eueniret in praesenti, impossibile omnino est iuxta sententiam omnium. Haec duo absurda etiam in nobis locum habent, licet non tam amplum, quam in Deo, ut consideranti innorescet.

Secundo probatur propositio a simili. Quod

loquendo vniuersè, intentio finis non valet mouere immediatè potentiam subditam voluntati ad mediorum executionem, vt in confesso est apud omnes. Ergo nec valet mouere ipsam voluntatem ad omnes actus viles ad talem finem, nisi interueniat electio reflexa talium actuum. Nulla enim est idonea ratio, cur plùs, aut aliter sit voluntas subdita sibi ipsi in ordine ad actus extrinsecè, & accidentaliter respicientes intentionem finis, quales sunt ceteri, præter formalem electionem; quàm subdita sunt voluntati aliæ potentia respectu suorum actuum. Vnde, sicut nulla harum moueri potest ad suum actum, nisi per imperium voluntatis habens pro obiecto actum ipsum; ita voluntas à se ipsa ad actum, qui non sit formalis electio, nisi per imperium reflexum habens talem actum pro obiecto moueri non poterit. Per imperium autem reflexum, posse voluntatem mouere se ipsam immediatè ad aliquem alium suum actum disput. 30. quæst. 1. 2. probatum est.

80 Tertiò probatur propositio à priori. Quia voluntas non aliter tendere potest ad dandam existentiam medijs, prout media sunt, quàm tendit ad dandam existentiam fini, ad quem vilia sunt talia media. Sed ad dandam fini existentiam tendit voluntas amando ipsum finem; desiderandoque, vt existat. Ergo ad dandam existentiam medijs nequit aliter tendere ex vi amoris ipsius finis, quàm amando illa, & desiderando, vt existant, prout media sunt. Ergo intentio finis ad solum amorem mediorum, prout media sunt, qui formalis electio est, potest immediatè mouere. Non item ad alium amorem; quantumuis hic ad ipsum finem præuideatur vtilis.

81 Cum quo tamen fiat, amorem, qui non est electio, subservire nihilominus posse intentioni, tamen ab eà non procedat, ad obrinendum finem per ipsam intentionem; si nimirum ille sit medijs efficax ad talis finis consequutionem, aliundeque, quàm ab intentione ipsa, præuideatur exiturus. Id namque commune est omni medio efficaci, aut etiam necessario ad finem intentum, aliundeque, quàm ab eius intentione, exituro, vt sicque ab intendente præuiso, iuxta doctrinam statutam proposit. 2.

Propositio. 6.

82 **Voluntas ex intentione finis ad electionem medijs remoti moueri potest, quin sit necesse, vt præcedat electio medijs proximi; imò, quin hoc ametur villo modo; maximè, si aliunde, quàm ab amore sui, præuideatur futurum.**

Doctrina huius propositionis ex definitione finis Aristotelicà, & receptà ab omnibus, quam dedimus quæst. 1. videtur imprimis inferri. Nam dum in eà absolutè, & sine vllà distinctione dicitur. *Finis est, cuius gratia cetera fiunt.* videtur sanè denotari, cetera omnia eodem modo, atque adeò immediatè cauari posse à fine. Vnde sequitur, intentionem finis, quantum de suo est, æqualiter ad ponenda omnia media requisita ad ipsum finem mouere: quia intentioni finis tantum interest, quòd illa cuncta existant ad hoc, vt existat finis per ipsam intentionem, quocunque demum ordine illa eligantur à voluntate. Poterit igitur voluntas ex intentione finis moueri ad eli-

gendum medium remotum, antequàm eligat medium proximum, vel ordine inuerso pro suo arbitrato; diuersis tamen electionibus, vt mox explicabitur. Cuius doctrina ratio à priori est. Quia, vt constat ex dictis quæst. 1. medium prout tale non est bonum formaliter, sed tantum causatiuè; atque adeò non est amabile, quia bonum, sed quia vtile ad bonum. Ob idque Arist. lib. 8. Ethic. cap. 2. enumerans amabilia noluit illud vocare bonum, sed vtile amabile. Ex quo fit, omnem mediorum vtilitatem siue remotam, siue proximam propter finem immediatè amabilem esse; in quo sita est formalis bonitas, quæ sola est amabilis propter se.

Et quidem, quando medium proximum aliunde, quàm à voluntate intendente finem, præcognoscitur exiturum, certum videtur, posse ipsam voluntatem moueri immediatè ex intentione finis ad eligendum medium remotum, imò & teneri, quando illud est necessarium ad obtinendum finem, & finis intentio efficax est; quia in tali casu talis intentio necessitat ad electionem medijs remoti, & ad electionem medijs proximi ne inclinatur quidem; eo quòd veluti obtunditur vis eius motiua à prænotione existentia aliunde, futura medijs proximi, vt constat ex doctrina datà proposit. 2. Itaque in tali casu electio medijs remoti necessariò nascitur immediatè ab intentione finis, nullatenus electio medio proximo, quòd ne amari quidem debet villo modo per electionem medijs remoti; etsi debeat per illam connotari, iuxta statim dicenda. Poterit igitur voluntas, etiam quando medium proximum non præuideatur exiturum aliunde, eligere medium remotum, antequàm eligat proximum, vel è conuerso, prout sibi placuerit; tamen conuincitur videatur, vt priùs eligat medium proximum, quàm remotum. Erit tamen inter hos duos casus discrimen; quòd electio medijs remoti antecedens electionem medijs proximi eo ipso erit electio vtilitatis mediata ad finem, essentialiterque subsiende connotabit existentiam vtilitatis immediatæ, quam mediata fert secum, eoque iure causatiua erit simul cum intentione finis electionis medijs proximi cum suà vtilitate immediatà, iuxta doctrinam datam in simili quæst. 3. proposit. 2. Electio verò medijs remoti subsequens electionem medijs proximi solius vtilitatis immediatæ, quam habet medium remotum comparatione proximi electio erit: ob idque electionem medijs proximi supponet tanquam causam sui. Hæc dicta, quando intentio finis est efficax. Quando enim est simplex, si fiat electio medijs remoti ante electionem medijs proximi, fat est, quòd connotetur per illam vtilitas immediata medijs proximi tanquam possibilis. Ob idque talis electio ne causatiua, quidem erit, nedum determinatiua, electionis medijs proximi.

84 Obijciat tamen aliquis contra dicta. Vtilitas medijs remoti ad finem includit in se vtilitatem medijs proximi; quia est vtilitas mediata eatenus conduens ad finem, quatenus conuenit ad medium vtile proximè ad ipsum finem. Ergo vtilitas ad finem medijs remoti in nullo euentu potest amari non amata vtilitate medijs proximi. Distinguo antecedens. Vtilitas ad finem medijs remoti includit in se de connotato, & in obliquo vtilitatem medijs proximi; concedo. Includit ex æquò, & directè; nego. Et nego consequentiam. Etenim vtilitas medijs remoti denominatio quedam ipsi semiextrinseca est, qua vtilitatem

mediatè ad finem denominatur: cuius fundamenta realia sunt omnia, quæ à parte rei componunt duas utilitates immediatas, alteram mediij remoti respectu proximi, alteram mediij proximi respectu finis: à quibus omnibus mediij remotum vile mediatè ad finem denominatur: quæ denominatio, sicut & cætera eiusmodi, directè importat subiectum denominatum, ipsum scilicet mediij remotum, cætera autem in obliquo, siue de connotato. Quoniam autem quoduis subiectum denominatum semixtrinsecè prout connotans cætera, ex quibus eius denominatio desinitur, bene potest à voluntate amari, quin amentur talia connotata, tamen non possint non ea per talem amorem essentialiter connotari, iuxta doctrinam vniuersalem quæst. 3. num. 23. suppositam; & latius alibi, prout ibi refertur, expositam: idcirco mediij remotum bene potest amari, eligique à voluntate prout vile mediatè ad finem, quin mediij proximum, eiusque immediata utilitas ad eundem finem amentur aut vilo modo, cum aliunde prouidentur futura, aut per eundem actum, cum non prouidentur.

85 Ex qua doctrinâ inferemus postea suo loco, Deum bene posse ex intentione penitentia permissionem peccati eligere, quin ob id teneatur ad amandum vilo modo peccatum, quantum hoc respectu penitentia rationem habet mediij proximi; permissionem autem eius mediij remoti.

86 Porro, quæ in tota hac quaestione dicta sunt de intentione per modum desiderij finis boni, suâ seruata proportione, sunt applicanda intentioni per modum fugæ finis mali. Et quæ sunt dicta de electione per modum desiderij mediij vtilis ad finem bonum, pariter applicanda sunt tum electioni per modum fugæ mediij impeditiui finis boni; tum electioni per modum fugæ mediij vtilis ad finem malum; tum denique electioni per modum desiderij mediij impeditiui finis mali. Vti notauimus similiter quæst. 3. num. 43.

QVAESTIO V.

Qualiter inter finem, & media duplex ordo, alter intentionis, & alter executionis ponendus sit.

87 **Q**uia finis causa est mediiorum intentionalis, quatenus intentionaliter, siue obiectiue voluntatem eum intendentis mouet ad ponenda media: media verò vice versâ causa sunt finis physica; quatenus physicè causant ipsum. Ideo constans res est apud Philosophos, duos ordines prioris, & posterioris reperiri inter finem, & media; alterum intentionis, qui à fine incipit, & desinit in mediij remotius; alterum executionis, qui incipit à mediij remotiori, & desinit in finem. Prius enim intenditur finis, quam eligantur media: quia finis prout intentus, atque adeo obiectiue conducit ad electionem mediiorum: sed prius executioni mandantur me-

dia, quæm finis; quia media prout exequuta, atque adeo physicè causant ipsum finem. Supposito igitur, quod in creaturis hi duo reperiantur ordines inter finem, & media; an, & qualiter reperiantur etiam in Deo, nobis in præsentia quaestione potissimum examinandum, & referendum est.

Conueniunt Theologi duplicem ordinem intentionis, & executionis prædictum etiam in Deo dari. Neque id citra notam negari potest. Cum certum sit ex sacris Litteris, Deum operari propter finem, & mediaque ad finem ordinare: idque fieri non possit, nisi intercedat duplex ordo prædictus. Itaque vt minimùm fatendum est, Deum ex simplici intentione finis moueri ad eligenda media; eoque pacto finem vt intentum priorem esse, quàm media, & media vt exequuta priora, quàm finem. Difficultas est, an ex intentione efficaci, & absolutâ finis ita Deus moueri possit ad eligenda media, vt ea ratione duplex prædictus ordo assignari possit. Basilij Legion. tom. Variar. quæst. 6. Scholast. cap. 8. & 9. & docti Recentiores negant, id esse possibile in sententiâ eorum, qui per extrinsecâ connotata decreta Dei libera complent, quos Connotantes appellamus. Alij vero Theologi communitè tam Connotantes, quàm non Connotantes absolute censent, esse possibile. Ita Alexan. 1. par. quæst. 28. artic. 2. Bellarmin. lib. 2. de Gratia & liberi arbit. cap. 14. Arub. 1. par. disput. 65. num. 20. Soar. lib. 1. de Essentiâ Prædestin. cap. 14. & lib. 3. de Auxil. cap. 19. & tom. 1. in 3. par. disp. ut 5. dect. 1. & disput. 10. sect. 4. Herice 1. par. disput. 17. cap. 3. & 4. Alarc. 1. par. tract. 3. disput. 5. cap. 4. & 5. Idem docet Vazq. 1. par. disput. 82. cap. 5. & disput. 89. cap. 13. quando finis intentus à Deo est aliquid non dependens ab arbitrio creato. Tunc enim, inquit, talis finis potest esse prius in intentione efficaci, & posterioris in executione: scilicet, quando dependet ab arbitrio creato: quia tunc, si seruanda est libertas, censet, talem finem non efficaci, sed simplici tantum intentione posse præintendi à Deo ante mediiorum electionem.

Imprimis tanquam certum statuo, stando in sententiâ non Connotantium, optimè posse Deum intendere efficaciter finem, antequam decreuerit media, ex eaque intentione efficaci finis optimè posse in Deo duos prædictos ordines intentionis, & executionis componi. Quoniam ex vna parte iuxta eam sententiam facile est assignare inter decreta Dei ordinem prioris, & posterioris, atque etiam causalitatis (scilicet virtualis) independentem ab ordine, & causalitate obiectorum ad eum modum, quo reperitur in actibus nostræ voluntatis. Ex alia parte ordinem media in finem præintendum efficaciter non mouerem, imo maiorem perfectionem videtur præferre, quàm ordinare media in finem inefficaciter tantum præintendum: maximè, cum apud Deum intentio præuia, & efficax finis neque defectum mediiorum, neque defectum potentia frustrari possit, vt in nobis sæpe frustratur. Igitur, stando in eâ sententiâ, nullatenus negandum est, posse Deum prius intendere efficaciter finem, indeque ad mediiorum electionem moueri, ita, vt intentio illa hanc electionem aliquo modo causet, atque adeo antecedat: tamen vice versâ media obiecta causent, & antecedant finem intentum: quæ sunt duo ordines, de quibus agimus. Vtrumque autem huiusmodi efficax intentio cum libertate creatæ.